

Komisie Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovania komisií Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

Návrh

Koncepcie inklúzie Rómov v Bratislavskom kraji do roku 2026 (s výhľadom do roku 2030)

Materiál bude prerokovaný v nasledovných komisiách:

Finančná komisia
Komisia územného plánovania, regionálneho rozvoja a životného prostredia
Komisia školstva, mládeže a športu
Komisia kultúry
Komisia európskych záležitostí, regionálnej spolupráce a cestovného ruchu
Komisia sociálnych vecí

Zodpovedné:

Ing. Patrícia Mešťan, MA
riaditeľka
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Mgr. Barbora Lukáčová
riaditeľka Odboru stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Spracovatelia:

Ing. Matúš Krnčok
vedúci Inštitútu regionálnej politiky Bratislavského kraja

Mgr. Zuzana Hradská Lacková
referentka Inštitútu regionálnej politiky Bratislavského kraja

Mgr. Katarína Jurinová
referentka Inštitútu regionálnej politiky Bratislavského kraja

Bratislava
máj 2023

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č./2023

zo dňa 23. 06. 2023

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A s c h v a ľ u j e

Koncepciu inklúzie Rómov v Bratislavskom kraji do roku 2026 (s výhľadom do 2030)

B u k l a d á

riaditeľke Úradu Bratislavského samosprávneho kraja:

B.1 realizovať priority Návrhovej časti Koncepcie inklúzie Rómov v Bratislavskom kraji do roku 2026 (s výhľadom do roku 2030)

Termín: priebežne

B.2 predkladať Zastupiteľstvu Bratislavského samosprávneho kraja Správu o plnení priorít vyplývajúcich z Návrhovej časti Koncepcie inklúzie Rómov v Bratislavskom kraji do roku 2026 (s výhľadom do roku 2030) za predchádzajúce sledované obdobie raz za dva roky najneskôr v termíne k 30. júnu daného kalendárneho roka počnúc rokom 2025.

Termín: 30. 06. 2025

Dôvodová správa

V súlade s **Akčným plánom** Úradu Bratislavského samosprávneho kraja pre implementáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 - 2027, projekt č. **OSV_10 „Podpora sociálnej inklúzie“** a zároveň úlohou **Akčného plánu Konceptie sociálnej inklúzie** Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2020 – 2030 (ďalej len „Konceptia sociálnej inklúzie“) schválenej uznesením Zastupiteľstva BSK č. 292/2020, zvýšenie kvality života obyvateľov nie je možné bez toho, aby kraj svedomite a efektívne plnil svoje kompetencie v oblasti poskytovania sociálnej a zdravotnej starostlivosti, stredoškolského vzdelávania, či komplexného regionálneho rozvoja. Konceptia sociálnej inklúzie o. i. zadefinovala skupiny obyvateľstva Bratislavského kraja najviac ohrozené sociálnym vylúčením: seniori, deti a mládež, nízkopríjmoví pracujúci, ľudia bez domova, cudzinci a **Rómovia**.

Bratislavský samosprávny kraj (ďalej len „BSK“) vníma **národnú Stratégiu** pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030 ako východisko pre dosiahnutie zmien v oblasti rovnosti a začleňovania Rómov žijúcich v Bratislavskom kraji a v regionálnej Konceptii inklúzie Rómov v Bratislavskom kraji do roku 2026 (s výhľadom do roku 2030) (ďalej len „Konceptia“) uvedenú Stratégiu **rozširuje a konkretizuje pre potreby Bratislavského kraja** tak, aby výsledkom bol **realistický a financovateľný plán aktivít a odporúčaní**, ktoré budú viesť **k zastaveniu segregácie rómskych komunít, pozitívnemu spoločenskému začleňovaniu Rómov a ich nediskriminácii**. Konceptia je živým dokumentom otvoreným aktualizácii.

Otázka začleňovania marginalizovaných rómskych komunít a ich nediskriminácie patrí zároveň k **prierezovým princípom programového obdobia EÚ 2021 - 2027**.

Poskytnutím výstupov Konceptie v podobe **indikátorov** jej napĺňania si zároveň BSK plní **úlohu** vyplývajúcu zo **zapojenia do projektu „Zmena 21“** podporeného z Nórskeho finančného mechanizmu.

Bratislavský kraj sa v mnohom líši od ostatných krajov, a to predovšetkým od krajov stredného a východného Slovenska. Má svoje špecifiká, ktoré sú jeho výhodou, ako napr. množstvo pracovných príležitostí, lepšia dostupnosť služieb, dopravná obslužnosť, a pod. Pôsobia tu zahraničné nadnárodné firmy z krajín EÚ i z krajín mimo EÚ, ktoré majú značné skúsenosti s uplatňovaním nediskriminačného prístupu k zamestnancom a záujemcom o prácu. Ďalším špecifikom je, že pre relatívny nízky počet obyvateľov rómskej národnosti v kraji, môžeme nadobudnúť pocit, že, v porovnaní s inými regiónmi, v Bratislavskom kraji neexistujú vážne problémy v “rómskej otázke”.

Pri spracovaní dokumentu boli oslovené relevantné subjekty: Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity; Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR; Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR; Ministerstvo kultúry; Ministerstvo zdravotníctva SR; Zdravé regióny; Ministerstvo dopravy a výstavby SR; Pozemkový fond SR; mestá a obce s prítomnosťou rómskych komunít v súlade s Atlasom rómskych komunít a tiež vzdelávacie inštitúcie a neziskové organizácie pôsobiace v danej oblasti.

Konceptia bola spracovaná dlhoročným poskytovateľom sociálnych služieb Armáda spásy na Slovensku a zároveň partnerom projektu „Zmena 21“ **v spolupráci** s odbornými útvarmi Úradu BSK (**Odbor sociálnych vecí, Odbor školstva, mládeže a športu a Oddelenie kultúry**).

Dokument zohľadňuje údaje Atlasu rómskych komunít, Štatistického úradu SR, mnohých národných, či medzinárodných dokumentov a skúseností s prácou v rómskych komunitách. Identifikuje tak **prioritné oblasti a navrhuje riešenia**:

- **kultúra / národnosť**
- **bývanie**
- **sociálna a zdravotná**
- **vzdelávanie**

Nižšie uvádzame príklady aktivít, ktorými navrhujeme riešiť výzvy identifikované v prioritných oblastiach:

KULTÚRA

Posilňovanie rómskej kultúry / identity – práca s rómskym detským a mládežníckym publikom napr. prostredníctvom zariadení (kultúrnych a osvetových) v zriaďovateľskej pôsobnosti

Podpora výučby rómskeho jazyka - spolupráca pri zabezpečení lektorov rómskeho jazyka, napr. v ZŠ alebo komunitnom centre, a pod.

Podpora vzniku rómskych spolkov / združení - podporné aktivity pre aktivizáciu spolkovej činnosti Rómov (napr. workshopy pri Malokarpatskom osvetovom stredisku a Malokarpatskej knižnici)

Advokácia rómskej menšiny - vzdelávacie aktivity zamerané na základné práva a povinnosti občanov interaktívnou/diskusnou formou

BÝVANIE

Podpora znižovania bariér pri uchádzaní sa osôb v hmotnej núdzi (vrátane MRK) o nájomné bývanie

SOCIÁLNA A ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ

Navýšenie počtu terénnych sociálnych pracovníkov - podpora nástrojov na skvalitnenie komunitných sociálnych služieb v rómskych komunitách

Podpora vzniku a činnosti komunitných centier – o.i. v rámci projektu Zmena 21: komunitné centrá Armády spásy v Plaveckom Štvrtku a Pezinku

Podpora zakladania sociálnych podnikov

Osveta a prevencia v oblasti zdravia a zdravého životného štýlu

VZDELÁVANIE

Podpora vzdelávania žiakov z MRK – vzdelávacie kurzy, zriadenie učebného odboru (napr. služby, remeslá) v okrese Malacky.

Príloha:

Koncepcia inklúzie Rómov v Bratislavskom kraji do roku 2026 (s výhľadom do roku 2030)